

1a Reunió de la xarxa UNESCO a Catalunya
Palau Centelles, 14 de juliol de 2015
Acta abreujada

La 1a Reunió de la xarxa UNESCO a Catalunya convocada per la Secretaria d'Afers Exteriors i de la Unió Europea compta amb la participació d'una vintena d'entitats catalanes del món civil, acadèmic i privat que tenen una relació orgànica o de treball amb la UNESCO.

El Secretari d'Afers Exteriors i UE dona la benvinguda als assistents i expressa la rellevància que atorga el Govern a UNESCO, donada la naturalesa particular d'aquesta institució, així com pel seu mandat centrat en matèries d'interès tant rellevants per Catalunya com l'educació, la ciència o la cultura. Aquesta voluntat s'ha concretat per via dels diferents Memoràndums d'Entesa signats el 2003, 2006 i 2013 per la Generalitat de Catalunya amb aquesta organització.

Igualment, fa ressò de la densitat i l'activitat de les organitzacions i institucions catalanes membres de les xarxes promogudes per la UNESCO doncs Catalunya compta amb una àmplia i diversa xarxa d'entitats vinculades a la UNESCO, entre elles 25 associacions i clubs, 41 biblioteques i 60 escoles associades. També compta amb 23 càtedres UNESCO, un Institut Internacional de categoria 2 i un múltiple de béns de patrimoni mundial (6), patrimoni cultural immaterial (2) i reserves de la biosfera (2), reconeguts per la institució. Se subratlla que l'objectiu de la reunió és crear un espai de col·laboració institucional entre el Govern i els representants de la Xarxa.

La reunió continua amb una ronda de presentació de cadascuna de les entitats presents:

- Associacions i Clubs UNESCO de Catalunya: Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO (FCACU) i Associació Amics de la UNESCO de Barcelona
- Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós (AUDIR)
- Biblioteques Catalanes Associades a la UNESCO
- Càtedres UNESCO de Catalunya

- Centre UNESCO de Catalunya
- Centre UNESCO per la creativitat audiovisual (Igualada)
- Conjunts declarats patrimoni mundial: Fundació Catalunya - La Pedrera i Consorci Patrimoni Mundial de la Vall de Boí
- Ens de l'Associacionisme Cultural Català (ENS)
- Escoles Associades a la UNESCO
- Global University Network for Innovation (GUNI)
- Institut UNESCO de Categoria 2 de Reserves de la Biosfera Mediterrànies de la Fundació Abertis
- Linguapax Int.
- Manifestacions de patrimoni immaterial: Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya
- Ens de l'Associacionisme Cultural Català (ENS)
- Reserves de la biosfera (Parc Natural del Montseny)

Seguidament es tracten els temes proposats en l'ordre del dia:

El director general d'Afers Multilaterals i Europeus presenta les principals vies de cooperació amb UNESCO que desenvolupen el Memoràndum d'Entesa signat el 2013; d'una banda, el destacament d'experts a la UNESCO a la seva seu central a París. Es tracta del primer destacament temporal de funcionaris de la Generalitat de Catalunya, cedits a UNESCO per un període d'un any renovable a un segon (2 anys com a màxim). Està previst que el proper mes de setembre el primer expert de la Generalitat s'incorpori a la Divisió de Ciències Ecològiques i de la Terra, en concret dins el Programa Home i Biosfera. També, és voluntat del Govern incorporar un segon expert el primer trimestre de 2016.

Per altra banda, s'està treballant per tal que el Govern de Catalunya contribueixi al Fons del Patrimoni Cultural Immaterial, concretament en favor d'un projecte de consolidació de les capacitats per a l'aplicació efectiva de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial a Mauritània, Marroc i Tunísia. En la Fase I, el projecte de capacitació va ser finançat pel Regne de Noruega que va finalitzar anticipadament la seva aportació prevista a UNESCO. El Govern de Catalunya realitzarà una contribució per donar continuïtat al projecte i implementar la Fase II del mateix. En concret, la Fase II s'adreçarà a la societat civil, universitats i institucions de govern. La implementació de la Fase II del projecte anirà a càrrec de l'Oficina de la UNESCO a Rabat com a principal responsable de l'execució dels programes amb suport de l'Oficina Regional per a l'Àfrica a la Secció del Patrimoni Cultural Immaterial d'UNESCO.

Aquestes dues col·laboracions permeten una profunda vinculació de treball entre la Generalitat de Catalunya i UNESCO i atorguen visibilitat a Catalunya com a donant.

El director general d'Afers Multilaterals i Europeus presenta també la Commemoració del 70è aniversari de la UNESCO. Explica l'existència d'un mecanisme de difusió d'activitats a través del web de l'organització (<http://en.unesco.org/feedback/event-proposal-70th-anniversary-unesco>) i convida a les entitats a difondre les seves activitats a través d'aquesta eina online així com de la voluntat d'unificar en un sol programa totes les activitats que es duguin a terme a Catalunya en aquest context. El director general d'Afers Multilaterals i Europeus fa referència també a la participació a la 38ena Conferència General d'UNESCO (3-18 novembre 2015).

El director general d'Afers Multilaterals i Europeus explica que a la carpeta dels assistents hi ha les fitxes de les entitats amb la informació rebuda. Aquelles entitats que no hagin remès la fitxa

ho poden fer en els propers dies i la informació serà distribuïda electrònicament a tots els assistents.

El director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni explica el canvi de funcions de la seva direcció general a partir de l'aprovació del Decret 186/2013 de procediment d'elaboració de candidatures de béns del patrimoni cultural català per a la seva inscripció en la Llista del Patrimoni Mundial i també pel Protocol per a les candidatures a Patrimoni Mundial (PM) i Patrimoni Cultural Immaterial UNESCO (PCI). El Decret facilita una orientació normativa per a l'elaboració de les candidatures que optin a Patrimoni Mundial de la UNESCO i obre la possibilitat que siguin els mateixos ciutadans o persones jurídiques les que puguin iniciar el tràmit de presentació de candidatures. Amb aquest Decret, el Departament de Cultura pretén adequar les sol·licituds als requisits d'UNESCO de manera que es clarifica el procés que les entitats seguien fins ara.

Així mateix, el "Protocol per a les noves candidatures a Patrimoni Mundial i Patrimoni Cultural Immaterial" fixa els criteris objectius i tècnics per decidir de manera objectiva quins béns poden ser candidats. El Protocol assessora i facilita la gestió, preparació i tramitació de les candidatures de projectes de declaració de Patrimoni Mundial i de Patrimoni Cultural Immaterial i facilita l'avaluació de les candidatures per garantir la seva solvència.

En aquest sentit, menciona algunes candidatures que estan en curs d'aprovació: cuina catalana i Reis d'Igualada (PCI) i Portalada de Ripoll i Seu Vella de Lleida (PM).

En el torn obert de paraula, es destaquen les següents informacions d'interès general:

- El Centre UNESCO de Catalunya expressa la seva voluntat de reflexionar sobre una futura Comissió Nacional de Cooperació amb UNESCO; explica que ha iniciat l'estudi dels diferents models de comissions en vistes a definir un model òptim de funcionament per a Catalunya.
- La Fundació Abertis exposa la missió fonamental del Centre de Categoria 2 UNESCO és la creació d'una xarxa de reserves de la biosfera UNESCO en l'àmbit mediterrani.
- Es donen a conèixer les següents websites:
  - o <http://www.catedresunesco.cat/> (Càtedres UNESCO Catalanes)
  - o <http://www.ich.cat/> (Patrimoni cultural immaterial)
- S'informa de la celebració de la setmana UNESCO a Catalunya el proper mes de novembre on participen moltes de les entitats presents; com un dels actes destacats, es comunica la programació d'un concert solidari al Palau de la Música organitzat per l'Associació d'Amics de la UNESCO de Barcelona el proper 12 de novembre de 2015 que s'obre a la participació de totes les entitats de la xarxa com a acte conjunt.
- S'informa de la participació de l'ENS a la Conferència Intergovernamental de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, que tindrà lloc del 30 de novembre al 4 de desembre de 2015 a Namíbia.

També es fa referència a activitats destacades que han tingut lloc durant el primer semestre de 2015:

- S'informa del 1er Acte de Presentació i Debat de les Càtedres UNESCO Catalanes que va tenir lloc al Palau Robert el passat 6 de maig de 2015 amb l'objectiu de donar a

conèixer l'activitat que duen a terme les Càtedres. Els representats de les Càtedres exposen un manifest on expressen la necessitat de reprendre la col·laboració institucional amb la Generalitat, l'interès de recuperar el suport financer a les Càtedres, i la conveniència de nomenar un interlocutor amb el Departament d'Economia i Coneixement, Universitats i Recerca.

- S'informa de la celebració de la 1a Conferència Internacional d'ONG acreditades per la UNESCO per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, del 6 al 12 de juny de 2015 a Santa Susanna (Maresme, Catalunya).
- S'informa del Cicle de conferències sobre les Convencions UNESCO Primavera 2015 organitzat per la FCACU. El cicle té l'objectiu de fer difusió de tres convencions de la UNESCO: Protecció del Patrimoni mundial, cultural i natural (1972), Protecció del patrimoni cultural subaquàtic (2001) i Protecció i promoció de la diversitat de les expressions culturals (2005), de la qual se celebra enguany el 10è aniversari.

En darrer terme, s'informa del traspàs el febrer de 2015 de Josep Martínez de Foix, personalitat vinculada sempre a l'àmbit cultural i de defensa dels drets i les llibertats de Catalunya com a nació. Va ser professor de català a la Universitat de Barcelona, president de l'Associació d'Amics de la UNESCO a Barcelona, impulsor (i també president) de la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, des d'on va promoure la Federació Europea, projectant a nivell internacional els valors de la cooperació, de la germanat entre els pobles i de la cultura catalana.

Finalment, es prenen els següents acords:

- Les entitats que estiguin interessades en coordinar-se en motiu de la seva participació a la 38ena Conferència General d'UNESCO i/o en relació a les seves activitats en commemoració del 70è aniversari de Nacions Unides, ho poden comunicar a la Direcció General d'Afers Multilaterals i Europeus que s'encarregarà de crear, en funció del volum de peticions, grups de treball de coordinació ad hoc.
- Es convida a les entitats a reflexionar sobre els models existents de Comissions Nacionals de cooperació amb UNESCO en vistes a definir una eventual Comissió Nacional catalana de cooperació amb UNESCO.
- La Direcció General d'Afers Multilaterals i Europeus es compromet a convocar novament la reunió de la Xarxa UNESCO a Catalunya el proper any.